3.12.2018

Liikenne- ja viestintävaliokunta

FINNPILOT PILOTAGE OY:N LAUSUNTO HE 225/2018

Finnpilot Pilotage Oy (Finnpilot) pitää hallituksen esitystä 225/2018 pääosiltaan erittäin hyvänä lakiesityksenä. Suurimmalta osaltaan esitys keskittyy etäluotsauskokeilun mahdollistamiseen ja siinä esitys on onnistunut. Liitteenä (Liite 1.) Finnpilotin aiempi lausunto, kun lakiluonnos oli lausuntokierroksella. Esityksen ongelma on esitetyt muutokset lain 5 §:ään. Finnpilotin aiemman lausunnon jälkeen on Norjassa tapahtunut vakava onnettomuus (8.11.20128) jossa norjalainen fregatti (ilman luotsia) törmäsi yhteen ison raakaöljyaluksen (luotsi aluksella) kanssa. Tämäkin tapaus saa osaltaan miettimään mitä voi tapahtua, jos ulkomaiset sota-alukset kulkevat niille vierailla väylillä ilman luotsia. Lokakuussa Saaristomerellä ja Selkämerellä oli ns. NOCO-harjoitus johon osallistui runsaasti ulkomaisia sota-aluksia. Tällainen harjoitus ei ole riskitön, josta esimerkkinä kaksi Finnpilotin luotsien tekemää poikkeamaraporttia. Toisessa tapauksessa saksalainen sota-alus ohjeisti kauppa-alusta väistämään väyläalueen ulkopuolelle ja toisessa tapauksessa sota-alus oli keskellä väylälinjaa säiliöaluksen tullessa väylälinjalle. Poikkeamaraportit liitteenä (Liitteet 2. ja 3.). Harjoittelu on pystyttävä suorittamaan erittäin turvallisesti, koska samoilla väylillä kulkee tuhansia matkustajia matkustaja-aluksilla. Lisäksi mitään tietoa ei ole siitä, että minkälaisia ampuma- yms. -tarvikkeita sota-aluksilla on mukanaan näissä harjoituksissa.

Esityksessä ehdotetaan, että Puolustusvoimat voisi vapauttaa velvollisuudesta käyttää luotsia ulkomaisen valtionaluksen, joka osallistuu Puolustusvoimien isännöimään koulutukseen, harjoitukseen tai muuhun puolustusyhteistyöhön taikka on muutoin Puolustusvoimien isännöimänä Suomen vesialueella olevilla luotsattaviksi väyliksi määritellyillä yleisillä kulkuväylillä. Finnpilot ei voi kannattaa tätä ajatusta, jollei pystytä varmistumaan siitä, että vapautuksen myöntävillä henkilöillä on riittävä osaaminen vapautusten myöntämiseen. Suuriin harjoituksiin osallistuu mm. säiliöaluksia ja sota-aluksia, jotka ovat merkittävästi suurempia ja poikkeavat merkittävästi ohjailuominaisuuksiltaan aluksista, joita Suomen puolustusvoimilla on käytössään.

Lakiluonnoksen perusteluissa vedotaan siihen, että sotaharjoituksissa saattaa olla kymmeniä aluksia ja tällöin eivät luotsit riitä. Nämä tilanteet on tähän asti hoidettu siten, että mitoiltaan (pituus 70m tai leveys yli 14m) yli luotsinkäyttövelvollisuuden olevat alukset on luotsattu ja isompia aluksia on sijoitettu saattueeseen säännöllisin välein. Pienemmissä aluksissa ei ole luotseja ollut, vaan ne on vapautettu luotsinkäyttövelvollisuudesta. Nyt tulisikin harkita esimerkiksi sellaista vaihtoehtoa, että Liikenne- ja viestintävirasto edelleen myöntäisi vapautukset yli 70-metrisille aluksille (tai leveydeltään yli 14-metrisille) ja Puolustusvoimat alle näiden mittojen oleville aluksille. Tämä poistaisi merkittävän määrän vapautushakemuksia Liikenne- ja viestintävirastosta. Liikenne- ja viestintävirastossa on osaamista arvioida kaikenkokoisten alusten tarvetta käyttää luotsia.

Finnpilot Pilotage Oy
Kansakoulukuja 3
PL 520, 00101 Helsinki
Puh. 029 52 53000
Y-tunnus 2375854-3

www.finnpilot.fi

Finnpilot Pilotage Ltd
Kansakoulukuja 3
P.O. Box 520, FI-00101 Helsinki, Finland
Tel. +358 29 525 3000
Business ID 2375854-3

Merenkulun turvaaminen on Liikenne- ja viestintäviraston lakisääteinen tehtävä ja Finnpilot pitää ongelmallisena sitä, että esityksessä oleva menettely siirtää Liikenne- ja viestintäviraston tehtävän osittain Puolustusvoimille. Liikenne- ja viestintävirastolla on oltava riittävät resurssit ja osaaminen tämän lakisääteisen tehtävän hoitamiseen ilman, että siitä aiheutuu viivästyksiä kansainvälisiin harjoituksiin. Tarkoituksenmukaisuusperusteilla ei tätä lakisääteistä tehtävää voida siirtää.

FINNPILOT PILOTAGE OY

Kari Kosonen
toimitusjohtaja

LIITTEET
1. Lausunto 23.9.2018
2. Poikkeamaraportti 30.10.2018
3. Poikkeamaraportti 3.11.2018

Finnpilot Pilotage Oy
Kansakoulukuja 3
PL 520, 00101 Helsinki
Puh. 029 52 53000
Y-tunnus 2375854-3

www.finnpilot.fi

Finnpilot Pilotage Ltd
Kansakoulukuja 3
P.O. Box 520, FI-00101 Helsinki, Finland
Tel. +358 29 525 3000
Business ID 2375854-3

FINNPILOT

23.9.2018

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) on pyytänyt lausuntoa (LVM/337/03/2018) hallituksen esitysluonnoksesta luotsauslain (940/2003) muuttamiseksi. Finnpilot Pilotage Oy (Finnpilot) pitää hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjä muutoksia tervetulleina ja kiitää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Esityksessä ehdotetaan, luotsauslaissa mahdollistettaisiin luvanvarainen etäluotsaus, jossa luotsi hoitaa tehtäviään muualla kuin luotsattavassa aluksessa. Liikenne- ja viestintävirasto voisi luotsausyhtiön hakemuksesta myöntää luvan etäluotsaukseen määräajaksi.
Lisäksi lakiin esitetään muutoksia liittyen tilapäiseen luotsipaikkaan sekä ulkomaisten valtionalusten velvollisuuteen käyttää luotsia.

Luotsausyhtiö Finnpilot toteaa, että hallituksen esitysluonnoksen muutokset luotsauslakiin mahdollistavat riittävässä laajuudessa luvanvaraiset kokeilut, joiden avulla voidaan selvittää, millaista teknologiaa, toimintatapoja, vuorovaikutusta ja tietoja niin alusten päällystö kuin rannassa toimiva luotsi tarvitsisi, jotta luotsausta aluksen ulkopuolelta voitaisiin tarjota luotsauspalveluna. Finnpilot korostaa, että ennen kokeilujen toteuttamista on erittäin vaikeaa määritellä edellä mainittuja asioita niin, että esitysluonnoksen tavoitteet turvallisemmasta ja tehokkaammasta luotsauksesta toteutuisivat.

Finnpilot lausui hallituksen esitysluonnoksen LVM/337/03/2018 arviomuistiosta ja hallituksen esityksestä aiemmin niiden ollessa lausuttavana ja toteaa, että aiempien lausuntojen näkemykset ovat edelleen relevantteja myös nyt lausuttavana olevan esityksen osalta.

Esitys sisältää luvanvaraisen etäluotsauskokeilun hakemusmenettelyn, luvan hakemisen ja sen ehdot, sekä luvan muuttamisen ja perumisen. Finnpilot pitää esitettyä hakemusmenettelyä kannatettavana. Esityksen sisältämä luotsausyhtiön mahdollisuus saada tietoja sellaisista asioista, jotka ovat välttämättömiä luotsausyhtiön tai muiden kokeiluun osallistuvien toimijoiden tehtävien toteuttamiseksi on kokeilun onnistumisen kannalta tärkeä. Esityksen 21 f § mukaan Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, Ilmatieteen laitos ja alusliikennepalvelun tarjoaja voivat luovuttaa luotsausyhtiölle ja muille etäluotsaukseen osallistuville toimijoille salassapitosäännösten estämättä sellaisia etäluotsausta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä niiden lakiin perustuvien tehtävien hoitamiseksi. Finnpilotin näkemyksen mukaan esityksen sisältö ehdotetussa muodossa jättää nimetyille organisaatioille laajan harkintavallan siitä, mikä tieto on välttämätöntä lakiin perustuvien tehtävien hoitamiseksi ja tiukasti tulkittuna voi haitatta teollisuuden ja Finnpilotin mahdollisuuksia kehittää etäluotsausta.

Finnpilotin tavoitteena on kehittää etäluotsausta yhdessä merenkulun toimijoiden ja teollisuuden kanssa. Turvallisen ja kustannustehokkaan etäluotsauksen kehittäminen ei ole mahdollista ilman laajaa osaamispohjaa ja ulkopuolisia resursseja. Teknologiaosaamisen lisäksi Finnpilot pitää kehitykselle välttämättömänä muun muassa toimintatapamuutoksen riskiarviointeja ja tulosten huomioimista kehityksessä sekä luotsien ja etäluotsaukseen osallistuvan laivapäällystön muuttuvien osaamisvaatimusten tunnistamista ja tarvittavien koulutusten luomista. Yhteistyön merkitystä lisää se, että yhteistyössä toimien saadaan laajemmat resurssit ja osaaminen väylänavigointikokonaisuuden kehittämiseen.

Finnpilot haluaa tässä yhteydessä esittää myös huolensa siitä, että osa alan toimijoista esittää näkemyksiä, joiden perusteella etäluotsaus olisi nykyisellään toteutettavissa turvallisesti vain siirtämällä luotsi alusliikennepalvelun tilannekuvan äärelle ja luotsaamaan laivoja VHF-radiokeskustelujen avulla. Kansainväliset selvitykset ja kokeilut sekä ymmärrys Suomen luotsattavien väylien haastavuudesta ja Suomen satamissa käyvien eri kansallisuuksien edustavien päälliköiden osaamisesta osoittavat, että etäluotsauksen kehitys turvallisuuden varmistavaksi palveluksi vaatii huolellista ja monialaista kehitystyötä. Luotsaus ei ole erillinen toiminto suomalaisilla väylillä vaan osa järjestelmää, joka kokonaisuutena varmistaa turvallisen alusliikenteen Suomen laivaväylillä.

Luotsauslain 2 §:n määritelmässä luotsi määritellään henkilöksi, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto on ohjauskirjan myöntämällä hyväksynyt toimimaan luotsina Suomen vesialueella sekä (saman pykälän) 21 kohdassa tarkoitetulla Saimaan kanavan vuokra-alueella. Henkilöllä on siis oltava ohjauskirja voidakseen

Finnpilot Pilotage Oy
Kansakoulukuja 3
PL 520, 00101 Helsinki
Puh. 029 52 53000
Y-tunnus 2375854-3

www.finnpilot.fi

Finnpilot Pilotage Ltd
Kansakoulukuja 3
P.O. Box 520, FI-00101 Helsinki, Finland
Tel. +358 29 525 3000
Business ID 2375854-3

toimia luotsina ja vain luotsausyhtiö Finnpilotin palveluksessa oleva henkilö voi toimia luotsina. Luotsauslain 12 §:ään (Luotsin ohjauskirja) ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan ”Tässä laissa tarkoitetun luotsausyhtiön on varmistettava, että sen palveluksessa olevilla luotseilla on tehtävissään tarvitsemansa voimassaolevat luotsien ohjauskirjat.” Finnpilot pitää tätä lisäystä hyvänä. Finnpilot pitää myös hyvänä perusteluissa mainittua mahdollisuutta saada luotsien ohjauskirjoja koskevat tiedot Liikenne- ja viestintävirastosta rajapinnan kautta tai muuten sähköisesti.

Finnpilot toteaa lisäksi, että luotsin ohjauskirjan voi Finnpilotin näkemyksen mukaan myöntää vain luotsausyhtiön palveluksessa olevalle henkilölle ja ensimmäisen luotsin ohjauskirjan myöntämisen edellytyksenä on merikapteenin pätevyys. Jokainen luotsi hakee ensimmäisen ohjauskirjan olleessaan Finnpilotilla töissä luotsioppilaana. Finnpilotille töihin tulevilla henkilöillä ei siis ole ohjauskirjaa ja hänellä tulee olla voimassa oleva merikapteenin pätevyyskirja yhtiön palvelukseen tulleessaan.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi 9 § Luotsauksen alkaminen ja päättyminen, mahdollisuus tilapäisen luotsipaikan hyväksymiselle, jos olosuhteet sitä edellyttävät. Luotsausyhtiö voisi alusliikennepalvelun tarjoajaa kuultuaan hakea Liikenne- ja viestintävirastolta hyväksyntää tilapäiselle luotsipaikalle. Finnpilot pitää tätä ehdotusta hyvänä, esitys tuo selvän parannuksen nykytilaan. Tilapäisen luotsipaikan tarve on erityisen suuri talviaikana, jolloin jäätilanne ja yhteistoiminta jäänmurtajien kanssa määrittelevät turvallisen luotsipaikan sijainnin.

Esityksessä ehdotetaan, että Puolustusvoimat voisi vapauttaa velvollisuudesta käyttää luotsia ulkomaisen valtionaluksen, joka osallistuu Puolustusvoimien isännöimään koulutukseen, harjoitukseen tai muuhun puolustusyhteistyöhön taikka on muutoin Puolustusvoimien isännöimänä Suomen vesialueella olevilla luotsattaviksi väyliksi määritellyillä yleisillä kulkuväylillä. Finnpilot pitää ajatusta hyvänä, kunhan varmistutaan siitä, että vapautuksen myöntävillä henkilöillä on riittävä osaaminen vapautusten myöntämiseen. Suuriin harjoituksiin osallistuu mm. säiliöaluksia ja sota-aluksia, jotka ovat merkittävästi suurempia ja poikkeavat merkittävästi ohjailuominaisuuksiltaan aluksista, joita Suomen puolustusvoimilla on käytössään.

Lakiluonnoksen perusteluissa vedotaan siihen, että sotaharjoituksissa saattaa olla kymmeniä aluksia ja tällöin eivät luotsit riitä. Nämä tilanteet on tähän asti hoidettu siten, että mitoiltaan (pituus 70m tai leveys yli 14m) yli luotsinkäyttövelvollisuuden olevat alukset on luotsattu ja näitä isompia aluksia on sijoitettu saattueeseen säännöllisin välein. Pienemmissä aluksissa ei ole luotseja ollut, vaan ne on vapautettu. Nyt tulisikin harkita esimerkiksi sellaista vaihtoehtoa, että Liikenne- ja viestintävirasto edelleen myöntäisi vapautukset yli 70-metrisille aluksille (tai leveydeltään yli 14-metrisille) ja Puolustusvoimat alle näiden mittojen oleville aluksille. Tämä poistaisi merkittävän määrän vapautushakemuksia Liikenne- ja viestintävirastosta. Merenkulun turvaaminen on Liikenne- ja viestintäviraston lakisääteinen tehtävä ja Finnpilot pitää ongelmallisena sitä, että esityksessä oleva menettely siirtää Liikenne- ja viestintäviraston tehtävän osittain Puolustusvoimille. Liikenne- ja viestintävirastolla on oltava riittävät resurssit ja osaaminen tämän lakisääteisen tehtävän hoitamiseen ilman, että siitä aiheutuu viivästyksiä kansainvälisiin harjoituksiin. Tarkoituksenmukaisuusperusteilla ei tätä lakisääteistä tehtävää voida siirtää.

FINNPILOT PILOTAGE OY

Kari Kosonen
toimitusjohtaja

Finnpilot Pilotage Oy
Kansakoulukuja 3
PL 520, 00101 Helsinki
Puh. 029 52 53000
Y-tunnus 2375854-3

www.finnpilot.fi

Finnpilot Pilotage Ltd
Kansakoulukuja 3
P.O. Box 520, FI-00101 Helsinki, Finland
Tel. +358 29 525 3000
Business ID 2375854-3